

ОБЛІКОВІ КОМУНІКАЦІЇ В ДЕТІНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

На систему обліку і контролю в умовах науково-технічного прогресу здійснює вплив розвиток комп'ютерно-комунікаційної техніки. Сучасні інформаційні технології виводять на провідне місце комунікаційний процес, який є ознакою системності обліку та визначає зв'язок з користувачами облікової інформації. В комунікаційному середовищі підприємства існують обов'язкові комунікації, які розроблені та впроваджені у більшості випадків державними контролюючими органами.

Суб'єкт господарювання зобов'язаний інформувати фіскальну службу про економічні показники господарської діяльності з метою визначення та сплати загальнообов'язкових податків та зборів. Зацікавленістю держави в ефективних облікових комунікаціях призвела до активного впровадження комп'ютерно-комунікаційних технологій у процес інформаційної взаємодії з підприємствами, установами та організаціями. Тому актуальності набуває дослідження особливостей налагодження інформаційного обміну між підприємствами та фіскальною службою.

Проблемним в детінізації економіки є оперування інформацією про фактичних власників підприємств, які зареєстровані в офшорних зонах. У суб'єктів господарювання та податкових служб є два джерела інформації: відкриті бази даних та банківські реєстри власників розрахункових рахунків. Відкрита інформація про засновників (власників) підприємств присутня у небагатьох країнах, що значно ускладнює боротьбу з уникненням від сплати податків. Інформація, якою володіють банківські установи, є більш надійною. Банки при відкритті рахунків вимагають дані про фактичних бенефіціарів, гарантуючи дотримання банківської таємниці. Розкриття даних потребує ініціації складної процедури судового розгляду або звернення працівника фіскальної служби [1].

Процес генерування та відправки облікової інформації для міждержавних податкових комунікацій рекомендовано здійснювати на рівні суб'єкта господарювання. Облікову інформацію про одержані доходи та нараховані податки доцільно автоматично надсилати фіскальним органам іноземних держав. Першочергово облікові дані необхідно відправляти в країну реєстрації підприємства та резиденства її засновника (власника). Інформування налаштовується з належною періодичністю для своєчасної реакції фіскальних органів. Для уникнення маніпулювання обліковими даними з метою приховування фактичних доходів підприємства інформаційний обмін доречно організувати в автоматичному режимі. Система автоматизованого збору та комунікації реалізовується на усіх підприємства для забезпечення максимального державного контролю за нарахуванням та сплатою податків.

Автоматичний обмін обліковою інформацією про доходи і податки дозволить

уникнути виведення коштів в регіони з невисоким або нульовим оподаткуванням. Разом з мінімізацією впливу офшорної юрисдикції забезпечується уникнення подвійного оподаткування господарської діяльності. Забезпечується міждержавна комунікація суб'єктів господарювання через фіскальні органи.

Інформаційна взаємодія потребує прийняття належної міжнародної правової бази. В розпорядженні України для організації автоматичного обміну обліковою інформацією є «Конвенція про взаємну адміністративну допомогу в податковій сфері», прийнята у 1988 році Європейським Союзом та Організацією економічного співробітництва та розвитку в Страсбурзі. Україна, яка приєдналася до угоди у 2004 році, може використати її для підписання міждержавних договорів між відповідними органами щодо фіскальної взаємодії. Також, ще з радянських часів та починаючи з 1991 року підписано багато договорів про уникнення подвійного оподаткування, якими регламентовано обмін даними про сплачені податки. Проте, угоди з Сінгапуром, ОАЕ, Латвією, Люксембургом, Ліхтенштейном, Белізом не можуть бути правовою базою формування автоматичного обміну обліковою інформацією, оскільки в цих країнах передбачені відмови у наданні інформації, якщо вона містить комерційну таємницю [2].

Застосування комп'ютерно-комунікаційної техніки в обліку податків та платежів забезпечує зменшення рівня економіки, що перебуває у тіні, оптимізацію витрат часу на митне оформлення вантажів, зручність в сплаті податків та зборів усіма можливими способами, уникнення корумпованості у податковій сфері, дистанціювання у процесі комунікації платників податків, податкових агентів та уповноважених фіскальною службою посадових осіб.

Література:

1. Стасенко М. Як ПДВ-рахунки змінять життя малого і середнього бізнесу / М. Стасенко // Фінанси України. – 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.finance.ua/ua/news/-/336445/yak-pdv-rahunky-zminyaty-zhyttya-malogo-i-serednogo-biznesu>.
2. Фискальная дружба: как наладить обмен налоговыми данными с остальным миром // Форбс Україна. – 2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forbes.net.ua/opinions/1399639-fiskalnaya-druzhba-kak-naladit-obmen-nalogovymi-dannymi-s-ostalnym-mirom>